

OBSAH.

Úvod	Strana V
----------------	-------------

Kniha I.

I. Věnování Marku Brutovi; hl. 1—4.

Hlava 1. Obrana latinského zpracování řecké filosofie	1
Hlava 2. Cicero obrací se k těm, kdož dávají přednost řečtině	2
Hlava 3. Cena dobrého zpracování. Bohatost latiny	4
Hlava 4. Cicero doufá, že spoluobčanům prospěje. Vznešenost před- mětu	5

II. Úvod; hl. 5—8.

Hlava 5. Torquatus a Triarius navštíví Cicerona. Vyzvání Torqua- tovo	7
Hlava 6. Cicero vyličuje nedostatky Epikurovy ve fysice	8
Hlava 7. Nedostatky téhož v logice a ethice	10
Hlava 8. Torquatus se odhodlá podati obranu Epikurovy nauky o nejvyšším dobru a zlu	12

III. Pojednání o nauce Epikurově; hl. 9—20.

Hlava 9. Každý tvor hned po narození touží po rozkoši, zamítá bolest	13
Hlava 10. Někdy dlužno pominouti rozkoše a podstoupiti nebezpečí pro rozkoš	14
Hlava 11. Rozkoš je nejen ona, jež smysly lehtá, nýbrž největší rozkoš je bezbolestnost	16
Hlava 12. Srovnání člověka ve stavu rozkoše a ve stavu bolu. Dů- sledek toho	17
Hlava 13. Ctnosti nejsou žádoucí samy o sobě, nýbrž pro to, co s sebou přinášejí. Tak především moudrost	18
Hlava 14. Rovněž tak mírnost	19

	Strana
Hlava 15. Podobně statečnost	20
Hlava 16. Konečně i spravedlnost	21
Hlava 17. Rozkoš i bol duševní pramení v těle, je však obé větší než tělesné	22
Hlava 18. Nelze žítí příjemně, nežije-li se moudře, počestně a spravedlivě	23
Hlava 19. Moudrý vždy je blažen. Epikur nedbal dialektiky, k blaženosti nepotřebné, za to však dbal fysiky	25
Hlava 20. Epikur velice chválil přátelství pro prospěch z něho plynoucí	26

IV. Závěrek; hl. 21.

Hlava 21. Dík náleží Epikurovi, jenž ukázal přirozenou cestu ke blaženosti	28
--	----

Kniha II.

I. Úvod; hl. 1.

Hlava 1. Cicero nechce mítí souvislý výklad, nýbrž chce užiti metody sokratické	30
---	----

II. Vyvrácení nauky Epikurovy; hl. 2—33.

Hlava 2. Cicero žádá definice rozkoše	31
Hlava 3. Nedůslednost Epikurova ve stanovení pojmu rozkoše. Rozkoš a bezbolestnost	32
Hlava 4. Rozdíl mezi rozkoší a bezbolestností	34
Hlava 5. Jsou tři stavy, totiž rozkoše, bolesti a stav, kdy necítíme ani jednoho ani druhého	36
Hlava 6. Epikur měl důsledně vytknouti dvojí nejvyšší dobro	37
Hlava 7. Sloučiv dva různé pojmy je Epikur někdy zastáncem prostopášnosti	38
Hlava 8. Zhýralci žijí sice příjemně, nikoli dobře	40
Hlava 9. Jindy Epikur že studu chválí zase bezbolestnost	42
Hlava 10. Nedůslednost jest tvrditi, že tvorstvo touží po rozkoši, a stanoviti nejvyšším dobrem bezbolestnost	43
Hlava 11. Rozkoš nepatří k základním požadavkům přírody. Důslednost ostatních filosofů	45
Hlava 12. Rozum vylučuje z nejvyššího dobra rozkoš uznáváje ctnost	46
Hlava 13. Řídě se rozumem vylučuje Cicero názory o nejvyšším dobru nedbající ctnosti	47
Hlava 14. Veškera ctnost pramení v lidské přirozenosti	49
Hlava 15. Není mravně dobrým to, co lid za takové uznává	51
Hlava 16. Vznešenost mravnosti, již máme dbáti, i když nemáme svědků svého jednání	52

	Strana
Hlava 17. Příklady z dějin římských	58
Hlava 18. Ctnost jest nezištná	55
Hlava 19. Příklady nezištné zdrženlivosti a statečnosti	56
Hlava 20. Srovnání labužníka Balba s obětavým Regulem. Lukrecia. Verginius	58
Hlava 21. Slavní mužové nedbali rozkoše. Kleanthovo vylíčení rozkoše a ctností	59
Hlava 22. Je-li rozkoš měřítkem všeho, nedá se ctnost udržeti	61
Hlava 23. Nikdo neodvází se tvrditi veřejně, že vše dělá pro rozkoš	63
Hlava 24. Přátelství vycházející z prospěchu neobstojí	64
Hlava 25. Epikur pěstuje přátelství jednal jinak než učí	65
Hlava 26. Nedá se schváliti ani jeden ze tří Torquatových názorů o přátelství	66
Hlava 27. Je-li rozkoš nejvyšším dobrem, není blaženost v moci mudrcově	67
Hlava 28. Je-li bol nejvyšším zlem, řítí se celá budova blaženosti	69
Hlava 29. Nesprávný je výrok Epikurův, že veliká bolest je krátká, dlouhá zase lehká	71
Hlava 30. Slova Epikurova na smrtelné posteli odporují jeho nauce	72
Hlava 31. Také závět Epikurova nesrovnává se s jeho názorem	73
Hlava 32. Torquatovy výroky o upomínkách na rozkoše	75
Hlava 33. Nesprávnost tvrzení, že rozkoše a byly duševní pramení v těle	77

III. Závěrek; hl. 34 a 35.

Hlava 34. Jsme narozeni k něčemu vyššímu a vznešenějšímu	78
Hlava 35. Kdyby vládla rozkoš, nastal by všeobecný zmatek. Ctnost vylučuje rozkoš	79

Kniha III.

I. Úvod; hl. 1—4.

Hlava 1. Pojednání o filosofii stoické vyžaduje nového názvosloví	82
Hlava 2. Cicero sejde se ve ville Lukullově s Katonem	83
Hlava 3. Hovor o filosofii stoické všeobecně	85
Hlava 4. Způsob vyjadřování řeckých pojmů latinsky	86

II. Pojednání o nauce stoické; hl. 5—22 § 73.

Hlava 5. Každý tvor touží po sebezachování	88
Hlava 6. Různost věcí. Mravně dobré jest jediným a nejvyšším dobrem. Povinnosti vycházejí od prvých požadavků přírody	89
Hlava 7. Duševní mohutnost chtěcí, rozum, moudrost. Mravně dobré a zlé. Moudří jsou vždy blaženi	91
Hlava 8. Důsledky dokazující, že jen mravně dobré je dobrem	92

	Strana
Hlava 9. Výběr mezi věcmi, jež jsou dle přírody. Nejvyšší dobro. Mravně dobré skutky	98
Hlava 10. Definice dobra. Jeho podstata. Moudrý je prost vášní .	95
Hlava 11. Společný soud lidstva učí, že mravně dobré je žádoucí samo o sobě	96
Hlava 12. Etymologie slova nepravost. Rozdíl mezi stoiky a peri- patetiky je věčný	97
Hlava 13. Různé důsledky nauky stoické a peripatetické	98
Hlava 14. Dobro není schopno kvalitativního vzrůstu. Všichni moudří jsou stejně moudří	99
Hlava 15. Bohatství vede k rozkoši a zdraví, ale nemůže zahrnovati ctnost a vědy	101
Hlava 16. Rozdíly pojmů <i>προηγμένα</i> , <i>ἀποπροηγμένα</i> , <i>τελικά</i> a <i>ποιη- τικά</i>	102
Hlava 17. Dobrá pověst, povinnost	104
Hlava 18. Rozdíly v povinnostech. Dobrovolná smrt u stoiků . . .	105
Hlava 19. Všeobecné společenství lidstva. Zájmy společné předchá- zejí zájmům osobním	106
Hlava 20. Máme prospívati lidstvu. Mezi lidmi a zvířaty není práv- ního poměru	108
Hlava 21. Mravní výhody a nevýhody, škody a prospěchy. Přátel- ství, právo, bezpráví	109
Hlava 22. Přednost fysiky	111

III. Závěrek; hl. 22. § 74—76.

Chvála stoické filosofie a líčení stoického mudrce . . .	112
--	-----

Kniha IV.

I. Předmluva; hl. 1.

Hlava 1. Stesk na temnotu a obtíže nauky stoické	113
--	-----

II. Úvod; hl. 2—9.

Hlava 2. Zeno neměl příčiny odpadnutí od akademiků a peripate- tikův. Stejně rozdělení filosofie	114
Hlava 3. Nauky o státě a rhetoriky Zeno nedbal, kdežto oni ano	115
Hlava 4. Ani v dialektice nezadají stoikové starým	116
Hlava 5. Ve fysice přidrželi se stoikové starých	118
Hlava 6. Peripatetický výměr nejvyššího dobra	119
Hlava 7. Staří měli zřetel k tělu i duši, uznávajíce velikou pře- vahu této	120
Hlava 8. Nevynalezl tedy Zeno nic nového, leč plané rozdíly slovní	121
Hlava 9. Stoikové mluví jinak na veřejnosti	122

III. Vyvrácení nauky stoické; hl. 10—23 § 77.

Hlava 10. Jak třeba stanoviti nejvyšší dobro	123
Hlava 11. Při stanovení tom nutno míti zřetel také k tělu	124
Hlava 12. K blaženosti patří též zevnější dobra, ač mají význam podřízený	125
Hlava 13. Nedůslednost stoiků ve stanovení nejvyššího dobra	126
Hlava 14. Dlužno přihlížeti k duši i k tělu. Stoikové nedbají při- rozených požadavků	127
Hlava 15. Poměr ctnosti k zevnějším dobrům	129
Hlava 16. Ctnost sama k blaženosti nestačí. Souhlas stoiků s Pyr- rhonem a Aristonem	130
Hlava 17. Nedůslednost stoiků v příčině základních požadavků pří- rody a nejvyššího dobra	132
Hlava 18. Tak zvané důsledky stoiků nejsou správné	133
Hlava 19. Nauka stoiků je sice důsledná, ale vychází od nespráv- ných principů	134
Hlava 20. Zeno liší se od starých jen ve slovech	136
Hlava 21. Staří nepřikládají zevnějším dobrům větší ceny než Zeno	137
Hlava 22. Přednosti starých proti Zenonovi	138
Hlava 23. Cicero vyvrací přirovnání, dle něhož všichni nemoudří jsou stejně nešťastní	139
Hlava 24. Nesprávnost tvrzení, že ctnost není schopna vzrůstu, a všechny hříchy že jsou stejné	140
Hlava 25. Ariston je stoiků důslednější	142
Hlava 26. Proégmena a apoproégmena mají touž cenu jako u Ari- stotela zevnější dobra	143
Hlava 27. a 28 § 77. Nesprávnost paradox	144

IV. Závěrek; hl. 23 § 78—80.

Hlava 23. Hlavní vadou stoiků je, že chtějí udržeti dva protivné ná- zory	146
--	-----

Kniha V.

I. Předmluva; hl. 1—3.

Hlava 1. Dojmy účastníků rozmluvy v akademii	147
Hlava 2. Vyzvání Lucia Cicerona, aby vedle řečnictví pěstoval filo- sofii	148
Hlava 3. Výtečnost nauky peripatetické. Vyzvání Pisona k před- nášce	150

II. Úvod; hl. 4—8.

Hlava 4. Rozdělení filosofie peripatetické. Jejich nauka o správě státní	151
---	-----

	Strana
Hlava 5. Jejich nauka o nejvyšším dobru a zlu. Aristoteles, Theofrast, Antiochos	152
Hlava 6. Rozdělení Karneadovo. Pramen vyšetřování o nejvyšším dobru a zlu	153
Hlava 7. Je možno šest názorův o něm	154
Hlava 8. Tři názory byly složené. Ostatní se zamítají	156

III. Pojednání o nauce peripatetiků; hl. 9—25.

Hlava 9. Nejvyšší dobro člověka	157
Hlava 10. Samoláska je společná všem lidem	159
Hlava 11. Nejlépe je samoláska patrna ze strachu před smrtí	160
Hlava 12. Přirozenost člověka. Stránka tělesná	162
Hlava 13. Rozdělení ctností. Přednost ducha před tělem	163
Hlava 14. Něco podobného ctnosti u zvířat. Zdokonalování se u rostlin. Dvoji stránka nejvyššího dobra u člověka	164
Hlava 15. Požadavky přírodní seznávají se později, ne hned po narození. Jiskry ctností u hochů	165
Hlava 16. Cílem člověka je dokonalost těla i duše. Rozkoš je vdejší	166
Hlava 17. Věci, jež jsou žádoucí samy o sobě u těla	167
Hlava 18. Lidem vrozena je láska k poznávání a vědění	168
Hlava 19. Láska ta jest všeobecná. Je nejen zábavou, nýbrž i úlevou ve bédách	169
Hlava 20. Všeobecná touha lidí po činnosti	171
Hlava 21. Nejdůležitější obory činnosti. Ctnost příroda jen začala, nám jest ji vyvíjeti	173
Hlava 22. Důkazy toho, že mravně dobré je žádoucí samo sebou	174
Hlava 23. Vzájemné společenství lidí. Obory ctností. Dva druhy věcí žádoucích	176
Hlava 24. Povinnosti a ctnosti. Nejvyšší dobro dovršuje se ctností a zevnějšími dobry. Ctnost zjednává stálou blaženost	178
Hlava 25. Poměr ostatních filosofů k této nauce. Stoikové přejali celou pod jinými jmény	179

IV. Námítky Ciceronovy proti nauce peripatetiků; hl. 26—28.

Hlava 26. Cicero míní, že se blaženost nedá sloučiti se zly. Piso jej vyvrací	180
Hlava 27. Ciceronovi zdají se stoikové důslednějšími	182
Hlava 28. Rozlišování života blaženého a neblaženějšího nezdá se mu správným	183

V. Vyvrácení námitek Ciceronových; hl. 29—32 § 95.

Hlava 29. Piso tvrdí, že se stoikové novým názvoslovím neuvarovali nedůslednosti, byla-li u starých	185
Hlava 30. Život může býti blaženým při malých zlech	187
Hlava 31. Moudrý má vždy více dobra než zla	188
Hlava 32. § 95. Je možno, aby byl jeden blaženějším druhého . . .	189

VI. Závěrek: Chvála peripatetické filosofie.